

Spotprenten WK Qatar

Korte toelichting

Bij deze werkvorm analyseren leerlingen enkele cartoons over het WK in Qatar. De analyse richt zich op de vraag waarom het WK in Qatar zo controversieel is.

Leerdoel

- Leerlingen leren stapsgewijs cartoons te analyseren over het WK in Qatar.
- Leerlingen nemen kennis van de kritiek op de locatie van het WK (Qatar).

Duur

30 minuten

Benodigd materiaal

- Per tweetal het blad met de 2 cartoons
- Per tweetal het werkblad (dubbelzijdig geprint)

Bronnen

- <http://www.tomjanssen.net/>
- https://www.instagram.com/jipstagram_/
- <https://lectr.be/nl>
- <https://cartoonmovement.com/cartoon/rainbow-card-qatar>

Handleiding

1. Verdeel de klas in groepjes van 2 leerlingen.
2. Deel per tweetal de dubbelgeprinte werkbladen uit.

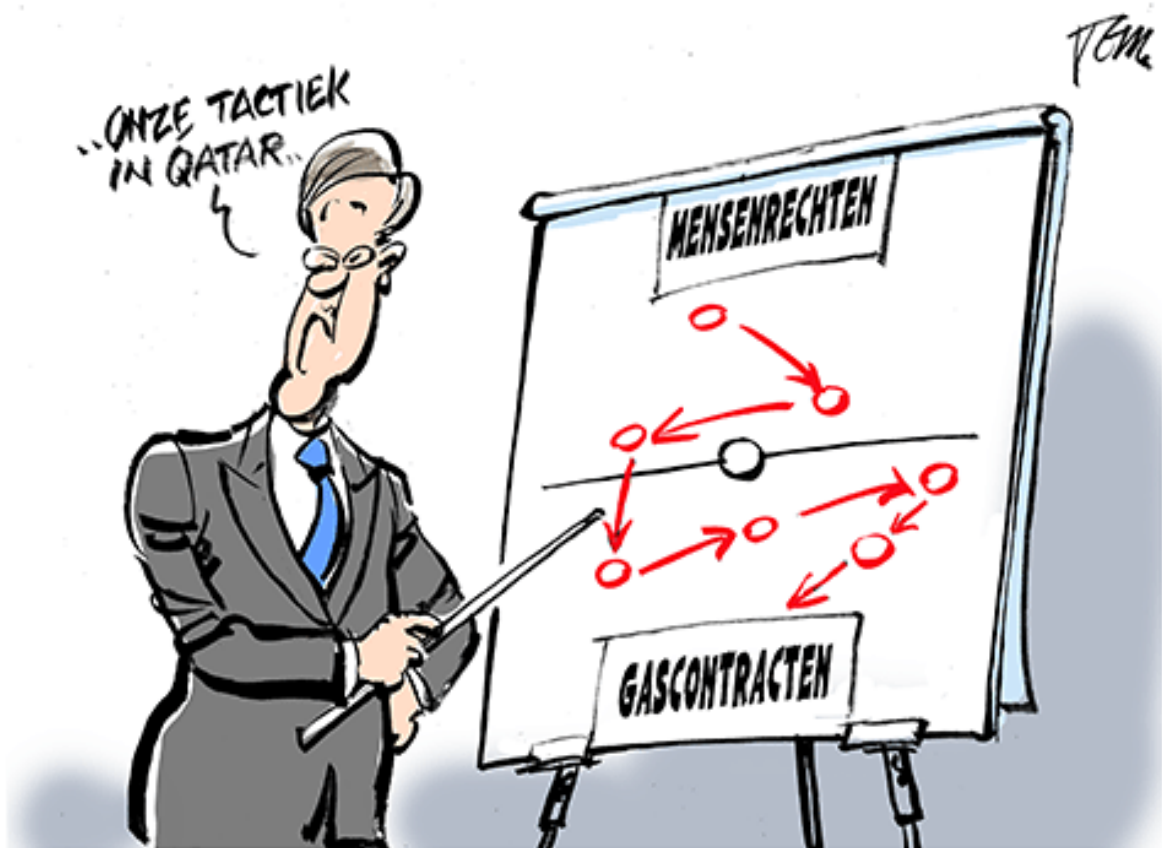
Geef de leerlingen de tijd om samen de vragen op het werkblad te beantwoorden. Geef hier maximaal 15 minuten voor. Loop zelf rond om leerlingen te helpen en door te vragen.

Bespreek vervolgens per vraag de antwoorden klassikaal. Hierna kun je ook een kleine discussie hebben met de leerlingen:

- 1) Wat vinden zij van de strategie van Nederland als het gaat om de gascontracten?
- 2) Hoe kun je als supporter je mening laten blijken over de situatie in Qatar?
- 3) Is het hypocriet om voor Black Lives Matters te demonstreren, maar niet voor de gastarbeiders in Qatar?
- 4) Vind je het terecht dat Qatar zoveel kritiek krijgt?

Werkblad Spotprenten WK Qatar

Cartoon 1

Tom Janssen

1. Bekijk cartoon 1 en beschrijf letterlijk wat je ziet.

2. Welke symbolen of symboliek worden er gebruikt in deze cartoon?

ProDemos

3. Over welk thema gaat de cartoon? Hoe kun je dat zien aan wat er afgebeeld is?

4. Wie of wat wordt er bespot in de cartoon? Kan iemand of een groep zich aangevallen of gekwetst worden? Zo ja, wie?

Cartoon 2

Jip van den Toorn - Deze cartoon verscheen in de Volkskrant.

5. Bekijk cartoon 2 en beschrijf letterlijk wat je ziet.

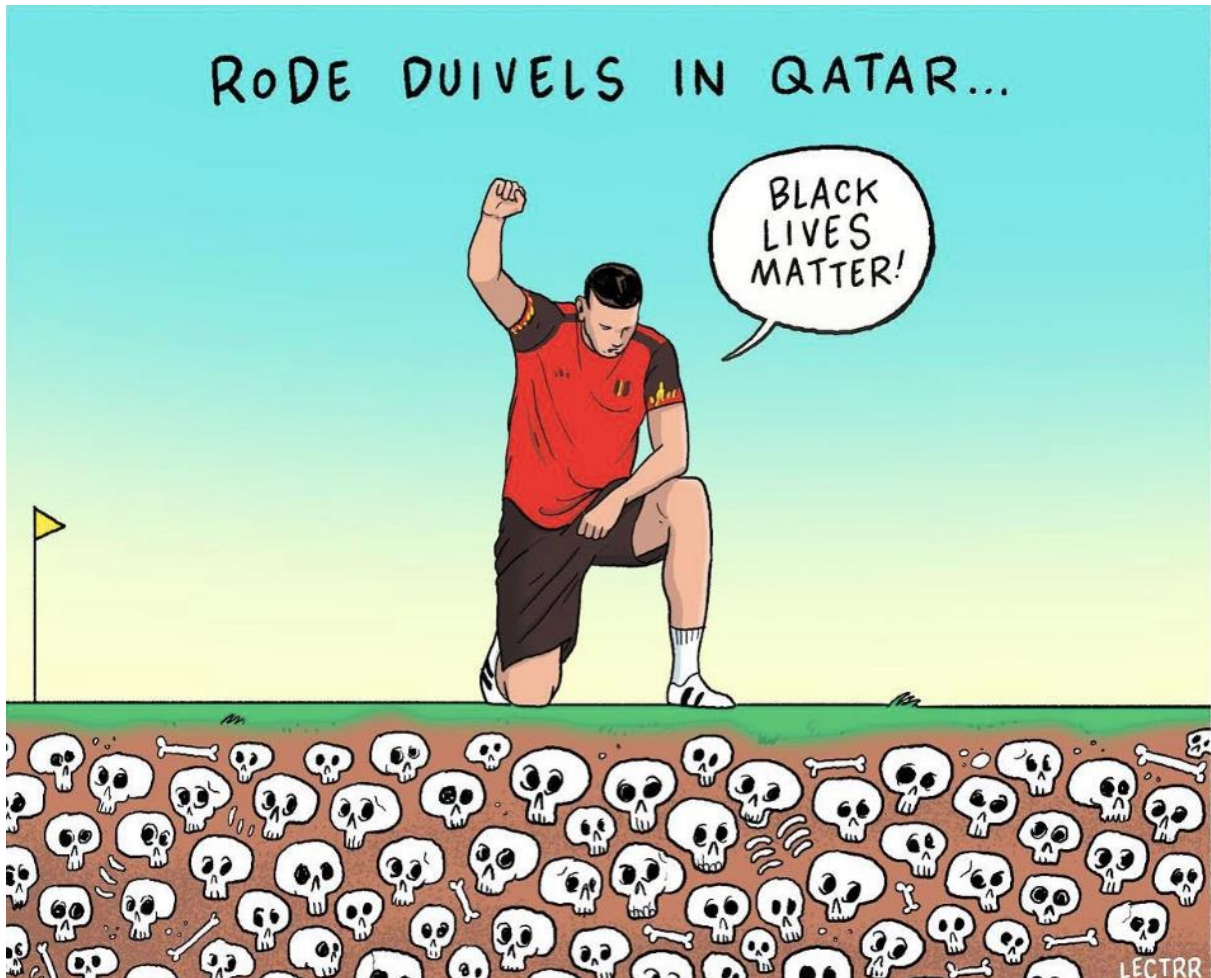
6. Welke symbolen of symboliek worden er gebruikt in deze cartoon?

ProDemos

7. Over welk thema gaat de cartoon? Hoe kun je dat zien aan wat er afgebeeld is?

8. Wie of wat wordt er bespot in de cartoon? Kan iemand of een groep zich aangevallen of gekwetst worden? Zo ja, wie?

Cartoon 3

Lectrr

9. Bekijk cartoon 3 en beschrijf letterlijk wat je ziet.

10. Welke symbolen of symboliek worden er gebruikt in deze cartoon?

ProDemos

11. Over welk thema gaat de cartoon? Hoe kun je dat zien aan wat er afgebeeld is?

12. Wie of wat wordt er bespot in de cartoon? Kan iemand of een groep zich aangevallen of gekwetst worden? Zo ja, wie?

Cartoon 4

Rainbow card for Qatar

Emanuele Del Rosso

13. Bekijk cartoon 4 en beschrijf letterlijk wat je ziet.

14. Welke symbolen of symboliek worden er gebruikt in deze cartoon?

15. Over welk thema gaat de cartoon? Hoe kun je dat zien aan wat er afgebeeld is?

16. Wie of wat wordt er bespot in de cartoon? Kan iemand of een groep zich aangevallen of gekwetst worden? Zo ja, wie?

Antwoordblad Spotprenten WK Qatar

Cartoon 1

1. Bekijk cartoon 1 en beschrijf letterlijk wat je ziet.

Je ziet een man die voor een flipover staat met daarop de tekst: mensenrechten en gascontracten. Hij wijst met een aanwijsstok naar pijlen die op het bord staan en die zigzaggend om een rondje in het midden heen leiden.

2. Welke symbolen of symboliek worden er gebruikt in deze cartoon?

De man die je ziet is minister-president Mark Rutte. Hij wordt afgebeeld als een voetbaltrainer voor een flipover. Op de flipover staat een soort voetbalanalyse, zoals trainers voor de wedstrijd geven. Het voetbalveld met de strategie staat symbool voor de handelsstrategie van Nederland. De 'aanwijzing' voor hoe de spelers om de middenstip heen moeten manoeuvreren, staat symbool voor de manier waarop Nederland volgens 'voetbalcoach' Rutte om de heikele kwestie van de mensenrechten in Qatar moet 'heen dansen', zodat er toch voordelige gascontracten kunnen worden afgesloten met Qatar.

3. Over welk thema gaat de cartoon? Hoe kun je dat zien aan wat er afgebeeld is?

De cartoon gaat over de Nederlandse strategie met betrekking tot de handel met Qatar. Door de oorlog in Oekraïne en het stoppen met boren in Groningen zoekt Nederland naar landen om gas uit te importeren. De discussie over mensenrechten staat daarbij in de weg, dus daar moet de regering voorzichtig 'omheen'. Mark Rutte staat afgebeeld als een voetbaltrainer omdat het WK in Qatar is. Nederland zal niet al te kritisch doen tegen Qatar, vanwege het belang van de handel.

4. Wie of wat wordt er bespot in de cartoon? Kan iemand of een groep zich aangevallen of gekwetst worden? Zo ja, wie?

De Nederlandse strategie ten opzichte van Qatar wordt bespot. Mensenrechten zijn kennelijk ondergeschikt aan gascontracten. Net als bij het voetbal waar mensenrechten ondergeschikt zijn aan commercie.

Cartoon 2

5. Bekijk cartoon 2 en beschrijf letterlijk wat je ziet.

Je ziet twee dezelfde beelden met juichende/schreeuwende voetbalsupporters in oranje kleding. Ondertitel is: 'Als protest besloot de tribune om bij elke goal heel hard tegen Qatar te schreeuwen.'

6. Welke symbolen of symboliek worden er gebruikt in deze cartoon?

Doordat ze oranje kleding dragen weet je dat ze voor het Nederlandse elftal zijn.

7. Over welk thema gaat de cartoon? Hoe kun je dat zien aan wat er afgebeeld is?

Het gaat over het WK voetbal. Je ziet twee dezelfde afbeeldingen. Links staat: juichen, rechts staat: misstanden aanklaarten. Je ziet geen verschil.

8. Wie of wat wordt er bespot in de cartoon? Kan iemand of een groep zich aangevallen of gekwetst worden? Zo ja, wie?

De oranje-supporters worden bespot. De Nederlandse supporters zitten in het stadion in Qatar en juichen of zijn kritisch op het regime. De overige mensen in het stadion, de voetballers op het veld en de mensen die thuis voetbal kijken zien geen verschil. Het voetbal gaat gewoon door.

Cartoon 3

9. **Bekijk cartoon 3 en beschrijf letterlijk wat je ziet.**

Je ziet een voetballer in het rood op een voetbalveld. Het voetbalveld lijkt wel een kerkhof, want eronder liggen allemaal doodshoofden. De voetballer is geknield en steekt zijn vuist in de lucht. Hij zegt 'Black Lives Matter'.

10. **Welke symbolen of symboliek worden er gebruikt in deze cartoon?**

De geknielde voetballer met zijn vuist omhoog staat symbool voor het Black Lives Matter-protest dat veel sporters de afgelopen jaren lieten zien voorafgaand aan voetbalwedstrijden. De vele doodshoofden onder het gras staan symbool voor de vele gastarbeiders die bij de bouw van de stadions in Qatar zijn overleden. De naam Rode Duivels staat voor het Belgische voetbalteam.

11. **Over welk thema gaat de cartoon? Hoe kun je dat zien aan wat er afgebeeld is?**

De cartoon gaat over het WK voetbal en de verontwaardiging van voetballers over de mensenrechtenschendingen die in Qatar plaatsvinden en de benarde omstandigheden waaronder gastarbeiders aan de bouw van de stadions van Qatar hebben moeten werken.

12. **Wie of wat wordt er bespot in de cartoon? Kan iemand of een groep zich aangevallen of gekwetst worden? Zo ja, wie?**

De voetballers van het Belgische elftal worden bekritiseerd. Volgens de tekenaar hebben voetballers die eerder een statement maakten voor de Black Lives Matter-beweging een dubbele moraal: voor de bühne protesteren ze tegen discriminatie, maar de vele doden die onder de gastarbeiders in Qatar zijn gevallen kunnen hen kennelijk toch niet zoveel schelen. Ze gaan immers toch gewoon voetballen in de stadions waar zo veel gastarbeiders de dood hebben gevonden.

Cartoon 4

13. **Bekijk cartoon 4 en beschrijf letterlijk wat je ziet.**

Je ziet een scheidsrechter een regenboogkleurige kaart opsteken tegen een man. De man heeft een baard, een traditionele hoofdbedekking van Qatar en draagt een hemd met FIFA World Cup Qatar 2022. Hij kijkt boos.

14. **Welke symbolen of symboliek worden er gebruikt in deze cartoon?**

De regenboogkleurige kaart staat voor de vlag van de lhbtqi+ gemeenschap. De groene kleur verwijst naar het voetbalveld. De voetballer staat voor het gastland van het WK: Qatar. Normaal gesproken geven scheidsrechters bij overtredingen een gele of rode kaart. Deze scheidsrechter vindt dat Qatar een overtreding begaat en geeft daarom een regenboogkaart aan Qatar.

15. **Over welk thema gaat de cartoon? Hoe kun je dat zien aan wat er afgebeeld is?**

De cartoon gaat over de ophef over het feit dat het WK voetbal wordt gespeeld in een land waar je de doodstraf kunt krijgen als je homo bent. Dat druist in tegen de mensenrechten. Daarom krijgt de Qatarese man een kaart van de scheidsrechter.

16. **Wie of wat wordt er bespot in de cartoon? Kan iemand of een groep zich aangevallen of gekwetst worden? Zo ja, wie?**

De regering van Qatar wordt bespot. Qatar krijgt kritiek van de internationale gemeenschap om hoe ze homo's behandelen. De tekenaar beeldt uit dat Qatar bestraft wordt of zou moeten worden: de scheidsrechter deelt een regenboogkaart uit aan Qatar.